

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibvs, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm || Ianvarii Et Febrvarii

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10258

De S. Purificatio[n]e B. Mariæ virginis, Homilia Amphilo[h]ij episcopi
Iconien[is].

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77365](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77365)

sancti martyris venerandas ad sepeliendum componentes reliquias, volebant quidem eas recondere, vt essent custodes suæ ciuitatis: Sanctus verò apparens in somnis, iussit eas transferre in suum vicum, nempe Campsadem, quod etiã fecerunt. Sic beatus Tryphon à teneris vnguiculis Deo consecratus, cum multos quidem ad Christi fidem adduxisset, multos autem morbos hominum curasset: plurima verò post hæc tormentorum & suppliciorum genera pro veritate pertulisset, redimitus fuit corona incorruptionis: Ad gloriam patris & filij & spiritus sancti, Nunc & semper & in secula seculorum, Amen.

AMPHILOCHII EPISCOPI ICONII HOMILIA
IN PURIFICATIONEM DEI GENITRICIS MARIAE,
in Annam Prophetissam, & Simeonem.

2. FEBRUAR.
Vide Vir-
ginitatis
commen-
dationem
egregiam.

Gen. 3.

Vlti quidem non vulgares, sed viri summi atque præstantes, Virginitatem admiratione magna prosequuntur: idque non immeritò faciunt, cum verè sit admirabilis, vt angelorum naturæ cognata; & eundem cursum sibi proponens, quem & naturæ illæ incorporeæ propositum habent; Ecclesiæ sanctæ lampadem gestans, vt mundum superans; vt a seculis & perturbationes carnis conculcans; vt appetitum refrenans; vt cum Eua non communicans; vt à dolore ac tristitia liberata, vt castitati adherens, vt à gemitibus redempta; quippe quæ condemnationis sententiam non admittit, quæ ait: In dolore paries filios; & conuersio tua ad virum: & sub viri potestate eris. Verè igitur Virginitas ipsa est admirabilis; vt possessio quedam à seruitute libera, vt germen nunquam exarscens; sed semper virens ac florens; vt vitæ institutio insignis, vt exercitationis & vitæ laudabilis ornamentum, vt humano habitu superior, vt corporeis affectibus pura; vt deniquè vnà cum sponso Christo in thalamum regni cælestis ingrediens. Virginitatis igitur multiplex gloria talis tantaque est; cui hæc & his similia conueniunt.

Vide etiã
matrimo-
nij & nu-
ptiarum
conium.

Esa. 8.

At Nuptiæ honoratæ etiam sunt, & quouis terrestri dono superiores; fecundæ arboris similitudinem præ se ferentes. Est enim coniugium ipsum tanquam planta quedam pulcherrima, ex qua Virginitas ipsa nascitur; & rationalia animataque germina producuntur. Est inquam, coniugium ipsum benedictio illa, qua mundus creuit, & generis instauratio facta est: per ipsum enim natura humana reparata fuit: quam cum Dominus suscepisset; diuinam imaginem renouauit. Tale deniquè coniugium est, vt vniuersum genus humanum contineat; & cum illo versetur; ita vt liberè possit dicere; Ecce ego & pueri, quos dedit mihi Deus. Cum ergò tam eximium sit coniugium; quid Virginitas erit, coniugij flos? Non enim ex alia re; quam ex coniugio Virginitas gignitur.

Luc. 2.

Hæc autem cum dicimus, inter Virginitatem & Nuptias contentiõnem aut pugnam non introducimus; sed vtriusque bona, vt par est, admiramur; quandoquidem tam coniugij, quam Virginitatis curam habet Dominus ipse; qui non alterum alteri, tanquam in trutina, opponit; sed facit, vt in vtraque parte Dei timor adsit. Nam si pietas absit & Dei timor; neque Virginitas ipsa veneranda; neque Nuptiæ sunt honoratæ. Hæc antequam Euangelicæ lectionis explanationem aggrediamur, dixisse volui; propter id, quod in lege quidem scriptum, sed gratiæ tempore confirmatũ est, ab vniuersis expectatum; sed in solo Domino completum est. Dico primogenitum fructum illum Mariæ Virginis. Audisti enim Euangelistam paulò antè dicentem; Postquam consummati sunt dies octo, vt circumcideretur puer, vocatum est nomen eius Iesus; quod vocatum est ab angelo, priusquam in vtero conciperetur. Et postquam impleti sunt dies purgationis eius, tulerunt illum in Hierusalem, vt sisterent eum Domino; sicut scriptum est in lege Domini: Quia omne masculinum adaperiens vuluam, sanctum Domino vocabitur.

Exod. 3.
Num. 8.

Audisti sine coniugij benedictionem? Id communiter quidem dictum est de omnibus; sed in solo Domino perfectum. Quod enim scriptura dicit; Omne masculinum adaperiens vuluam, sanctum Domino vocabitur; ad solum Dominum Iesum refertur, non ad alium

alium quempiam; licet communiter dictum sit. Talis enim est vniuscuiusque virginis natura; vt primùm viri congressu aperiatur vulua ipsa; deinde pariat. Sed in Saluatoris nostri ortu non ita factum est. Nam nulla præeunte viri cognitione in Virgine matre; ipse sine virginitalis illius corruptione ortus est. Itaq; dictum illud; Omne masculinum adaperiens vuluam, sanctum Domino vocabitur; verè ac propriè ad Dominum Iesum referebatur. Nunquid Cain sanctus fuit, quoniam omnium primus ex materno vtero editus est? Num, inquam, propterea sanctus vocabitur, qui nefariè vitam terminauit? Num Esau vir bellicosus & gladij heres, propterea sanctus dicitur; quia prior natus est, Gen. 4. 29, 29. 35. quàm Iacob? An Ruben sanctus; quia primus ex vtero matris editus est, quippe qui patris cubile commaculauit? Nemo istorum sanctus fuit. Omnes isti rei extiterunt. Ex his igitur manifestum est, scripturæ dictum illud; Omne masculinum adaperiens vuluam, sanctum Domino vocabitur; propriè ac verè ad solum Dominum Iesum spectâsse. Idque confirmatur illo Gabrielis ad Virginem testimonio; Spiritus sanctus superueniet in te, & virtus altissimi obumbrabit tibi; ideoque quod nascetur ex te sanctum; vocabitur filius Dei. Luc. 1.

Sunt autem, qui nostris dictis aduersantes, hæc nobis obijciunt; Si scripturæ locus ille; Omne masculinum adaperiens vuluam, sanctum Domino vocabitur; ad Iesum solum refertur, non igitur Virgo ipsa remansit virgo; cum scriptura dicat; Omne masculinum adaperiens vuluam. Animaduerte, & prudenter intellige quicumque de virginea illa natura verba facis; quòd scilicet nullo modo virginalis illa porta patefacta sit; eius providentia & voluntate, qui antea in ipsa conceptus est. Hoc enim futurum prædixit Spiritus sanctus, cum per prophetam dixit; Hæc porta clausa erit, & nõ aperietur, & vir non transibit per eam; quoniam Dominus Deus Israël ingreditur & egredietur per eam; & porta ipsa erit clausa. Ezech. 46. Quantum igitur pertinet ad virgineam naturam, virginis claustra nullo modo aperta sunt; quòd verò pertinet ad potentiam geniti Domini, nihil clausum, omnia aperta; nihil quod impedimētum afferre poterit; cum omnia Domino ipsi sint reserata. Quamobrem & superiores potentie clamantes, dicebāt inferioribus; Tollite portas principes vestras; & introibit rex gloriæ. Psal. 23.

Admirabilis certè Virginitas ipsa est, sed quæ vera Virginitas dici possit; nam in virginibus discrimen est; cum aliæ dormitent; aliæ vigilantes sint. Admirabile coniugium, sed quod verè coniugium est; multi enim coniugij legem seruârunt; multi eam violantes; transgressi sunt. Admirabilis est & viduitas ipsa, (quandò quidè omnes tres istos ordines decet cõmemorari) admirabilis, inquam, est & viduitas ipsa; in castitatis certamine se vitricem ostendens; cuiusmodi fuit Anna illa, de qua paulò antè Lucã Euangelistam Luc. 2. narratè audiuiſtis. Ea enim cum benè ac laudabiliter consenuisset; renouauit, vt aqua, iuuentutem suam. Hæc autem ipse Lucas; Et erat Anna prophetissa, filia Phanuel de tribu Aser. Hæc processerat in diebus multis, & vixerat cū viro suo annos septem à virginitate sua; & hæc vidua vsq; ad annos octogintaquatuor; quæ non discedebat de templo, ieiunijs & obsecrationibus seruiens nocte ac die. Audisti, quibus laudibus in sacris Evangelij ornata sit Anna vidua sancta? Verè fidelis fuit Anna illa; morum probitate; vt nomine ipso, gloriosa. Audiant mulieres; & egregiam Annæ vitam imitentur. Similem cursum & ipsa teneant; vt pares coronas consequantur. Ibidem.

Nulla sibi proponat viduitatis defectionem; nè monogamiæ continentiam amittat. Annæ encomium. Certè viduarum corona fuit Anna, sexu mulier, ordine ac dignitate prophetissa, (vt est in Euangelio) in viduitate vitam degens; & in templo versans; corpore quidem imbecillis, & propter senectutem infirma, sed animo fortis ac robusta; corrugata facie, sed prudentia vigens ac florens; senectute incuruata, sed consilio & sententia rectè incedens; multorum annorum numero senior iam facta, sed Dei cognitione præcellens; ieiunijs, non saturitati, studens; Deum precans, non inter oscitantes vitam degens; in templo perseuerans, non alienas domos obiens; psalmos canens, non nugis vacans; prophetiæ intenta, non fabulis aut nugacitati diuina meditans, inhonesta reiiciens. Tot, tantæque fuerunt Annæ virtutes; vt illam etiam superârît, quam Apostolus beatus Paulus beatam predicat; hæc scribès; Vidua deligatur non minùs sexaginta annorum; si filios educãuit, 1. Tim. 5. si sanctorum pedes lauit; si tribulationem patientibus subministrauit; si omne opus bonum subsecuta est.

An non hanc ab Apostolo prædicatam viduam, superauit Anna & annorum nume-

ro, & vita ac moribus? Quæ enim prophetiæ dono digna, & sancti spiritus capax effecta est; Dei que in carne humana presentiam omnibus, qui eam expectabant, nunciavit atque ostendit; quomodo non illa omnes alias viduas superavit, cum Evangelium, sicut paulo ante audiistis, de ipsa dicat. Et hæc illa ipsa hora superueniens, confitebatur Domino, & loquebatur de illo omnibus, qui expectabant redemptionem in Israël: Vidēsne quanta fuerit Annæ præstantia? Pro Domino testimonium proferebat; & Domini spiritu afflata, quæ ipsius erant, præsentem illo ipso Domino, loquebatur. O res admirabiles. Erat mulier illa vidua, & ea reuelabat, quæ sacerdotēs quidem & scribas mœrore afficiebant, sed populum ipsum recreabant; cum ex Domini presentia futuram in Israël redemptionem nunciaret. Videbat Anna infantem Dominum, dona pro seipso in templo tunc offerentem, neque tamen propterea offensa est, neque quod videret Dominum, fortem ac validum peccatorum destructorem.

Noli, quæso, Annæ verba simpliciter præterire; quæ omnibus, qui presentes erant, Domini Iesu Christi futurum opus prænunciabat. Videtisne, inquit, puerum hunc mammam fugentem, in materno sinu quiescentem; nondum pedibus vestigia supra terram figere valentem? Videtisne puerum istum, qui octavo die circumciditur? Hic fundavit secula, hic cælos in orbem circumdixit; hic terram dilatauit; hic mare ipsum arena, tanquam vallo quodam, circumdedit. Puer iste educit ventos de thesauris suis. Idem & Noë temporibus cataractas cælorum aperiens, diluuium in omnem orbem terrarum immisit. Hic pluuiam atque imbres componit. Iste puer niuem vt lanam spargit. Iste Moſaica illa virga patres nostros de terra Aegypti liberauit. Iste mare rubrū diffecuit; & tanquam per campum aliquem fecit illos transire puluerulento pede; qui spem suam in eo collocauerant. Hic & manna, vt imbres quosdam, demisit. Iste patribus nostris terram melle ac lacte fluentem sorte distribuit. Iste templum hoc per Salomonem construi, atque in sublime erigi fecit. Iste iurans dixit Abraham: Multiplicans multiplicabo semen tuum, sicut stellas cæli; & sicut arenam, quæ est in litore maris. De hoc puero propheticus chorus consolationem afferens, dicebat: Excita potentiam tuam, & veni, vt saluos facias nos. Non igitur offendatis in eo, quod puer sit: idem enim & puer est, & cum patre coæternus. Idem sub tempore numeratur; & genealogiam non habet. Idem puer est balbutiens, & hominibus os & sapiētiam largitur; partim vt ex virgine homo factus, partim vt naturam habens, quæ comprehendī non possit. Nam & hoc expressit Esaias, cum dixit: Puer natus est nobis, & filius datus est nobis; partim enim genitus, partim datus est. Quod ad humanam naturam pertinet, genitus; quod ad diuinam, datus est.

Hæc in illa viduæ Annæ prophetia continebantur. Hæc à muliere, & vidua illa egregia clara voce prænunciata sunt. Quæ verè fuit vidua, quæ benè vitæ statū permutauit; quæ virum quidem, cum quo fuerat coniugata, diem suum obeuntem amisit, sed Deum ipsum suscepit. Septem annos cum viro suo vixit à virginitate sua. Annorum hebdomadam complens, & anno septimo à viri consuetudine requiescens; benè sabbatissimo fundata est; benè amplexa est Dominicæ dici gratiam. Turturis morem Anna seruauit. Non oblita est coniugis sui; non admisit in cubile virum aliquem; à quo eius castitas violari posset. Nam in lecto ipso priorem virum, quantum mortuum, memoria retinebat. Non comaculauit sindonem, in qua cum primo illo viro copulata fuerat. Verè reprehensione digna sunt, quæ virorum, quibus auctore Deo coniugata sunt, memoriam cum eorum sepulcris obruunt; præsertim filio, aut filijs ex coniugio susceptis; cuius rei causa connubium concessum est. Nam si iuniori viduæ non sit proles, reprehendenda non est, si filiorum desiderio impulsam, veniat ad alterum coniugium; quoniam & beatus Paulus hoc admonens, dicebat: Volo iuniores viduas nubere; filios procreare; matres familiās esse. Itaque procreandorum filiorum causa, secundum connubium additum est. Cum verò sit proles iuniori viduæ; superuacaneum videtur semen spargere; cum scilicet aristæ floreat.

Sed quidnam deinceps narrat Euangelista? Operæ precium est enim totam seriem tractare. Audisti paulo ante Lucam Euangelistam narrantem, quemadmodum Simeon dixerit virginij; Ecce hic positus est in ruinam, & resurrectionem multorum in Israël; & in signum, cui contradicetur; & tuam ipsius animam pertransibit gladius. Quæso, quidnam hoc est; Tuam ipsius animam pertransibit gladius? Intellige prudenter, quod dixit Sime-

Luc. 2.

Gene. 7.

Psal. 147.
Exod. 14.

Gene. 17.

Psal. 79.

Esa. 9.

Turturum
imitata An-
na vidua.

I. Tim. 5.

Luc. 2.

Simeon virgini; Ecce hic positus est in ruinam; & resurrectionem multorum in Israël; & in signum, cui contradicetur. Diceret virgo, vt mater Domini: Quidnam hoc est, quod ais; Simeon? Cur tristitia quedam aduersus Christum denuncias? Ignoras, qua ratione hic puer conceptus fuerit; & propterea taquam alicuius communis hominis signum contradicendum significas. Nulla in hoc ipso ruina, sed exaltatio multa inuenietur; qui ad alios extollendos se demisit. Cur igitur non ei benedicis, sed ais: Ecce hic positus est in ruinam, & resurrectionem multorum in Israël, & in signum, cui contradicetur?

Hec dicere poterat Virgo; cui responderet Simeon; Satis est tibi; Virgo, matrem omnium creatoris dici. Satis est nutricem esse illius, qui nutrit orbem terrarum; & mundum sustentat. Satis est, quod cum feras; qui portat vniuersa. Qui nunc in te habitauit Christus, & nunc manibus meis tenetur, hic ipse suggestit mihi, quae de ipso loquar; quod scilicet hic positus est in ruinam; & resurrectionem multorum in Israël. In ruinam scilicet non credentium Iudeorum; & resurrectionem Gentium, quae crediturae sunt. Signum autem, cui contradicetur; Crucem appellauit. Quandoquidem multi ex infidelium numero contradictionis verba cruci Dominicae intulerunt, verbis ac factis Iesum impugnantes; arundine caput ipsius percipientes; acetum dantes illi bibere; fel pro cibo afferentes; corona spinis contexta eius caput induentes; sceleratis manibus a lapas infligentes; lancea latus aperientes; contumeliosa illa verba magnis clamoribus obijcientes; Alios saluos fecit, seipsum non potest saluum facere. Totum hoc interpretatus est Simeon, cum dixit; Et erit in signum, cui contradicetur. Multi illo ipso tempore contradixerunt, quo Petrus negauit; & omnes Apostoli, vt oues sine pastore, dispersi sunt. In eodem illo Crucis signo ipse etiam Virginis cor dolore fuit repletum, ita vt vitam ipsam acerba sibi esse existimauerit; eo quod diem illum viderit, & crucifixo filio, intestino dolore affecta fuerit. Huiusmodi multas Virginis cogitationes, gladium Simeon appellauit, quippe quod intimum cor pupugerint; & scandala intulerint; sicut Dominus noster praedixerat; Omnes in me scandalum patiemini in nocte ista. Quamobrem & Simeon hoc futurum prauidit, & dixit; Tuam ipsius animam pertransibit gladius; vt reuelentur ex multis cordibus cogitationes. Vides ne, quemadmodum infinitas illas cogitationes gladium appellauit; vt intimas cordis partes, & renes, ac medullas ferientes? In huiusmodi cogitationes incidit Virgo ipsa, cum necdum resurrectionis potentiam cognouisset, quod scilicet proxima esset Christi resurrectio. Ignorabat enim tantam esse Christi virtutem; vt mortem quidem ipsam gustaturus esset; sed ab illa deuorari non posset. Itaque post resurrectionem non amplius gladius anceps; sed hilaritas, & exultatio consecuta est. Signum igitur, cui contradicetur, Crucis signum Simeon appellauit; cuius causa gladius variarum cogitationum animam Virginis penetrauit.

In quorum
ruinam &
resurrectio-
nem posi-
tus sit Chris-
tus.
Matt. 27.
Ioan. 19.

Cautè locū
lege. Non
enim vllū
passa est scā-
dalum Dei
mater, sed
fuit de re-
surrectione
filij certis-
sima.

Licet etiam alia quedam de hoc signo dicere; si Dominum haec in Euangelio dicentem attendamus; Generatio haec praua est; signum quaerit; & signum non dabitur ei; nisi signum Ionae prophetae. Sicut enim fuit Ionas in ventre ceti tribus diebus & tribus noctibus; sic erit & filius hominis in corde terrae tribus diebus & tribus noctibus. Vides quemadmodum Crucis signum non solum in nouo, sed etiam in veteri testamento nominatum sit? Multum enim vetus testamentum conuenit cum nouo; quoniam vnus & idem est Deus, qui & veterem legem tulit; & nouam sanciuit. Huius rei testis est Dominus ipse; quem audi in propheta Ezechiele dicentem ad angelos; & vniuersalem consummationem significantem; Ne parcat oculus vester, neque misereatur senis vel adolescentis, non virginis aut pueri; & mulieres interficite vsque ad internecionem. Eos vero, qui tulerint in frontibus suis signum Tau; ne tetigeritis. Vides ne signum veteris & noui testamenti? Quod signum nihil aliud est, quam Crux ipsa, quae mundo salutem dedit per Iesum Christum Dominum nostrum? Cui sit gloria & imperium in secula seculorum, Amen.

Matt. 23.
Ion. 2.

Ezech. 9.